

HELYI TANTERV

KÉPESSÉGFEJLESZTÉS MAGYAR NYELVBŐL NYELVI ELŐKÉSZÍTŐ ÉVFOLYAM

Kinizsi Pál Gimnázium

Érvényes: a 2020/2021-es tanévtől

Képességfejlesztés magyar nyelvből (heti 2 óra)

A Nat az Európai Unió által ajánlott kulcskompetenciákból kiindulva, arra építve, de a hazai sajátosságokat figyelembe véve az alábbiak szerint határozza meg a tanulási területeken átívelő általános kompetenciákat, továbbá azokat, amelyek jellemzői, hogy egyetlen tanulási területhez sem köthetők kizárólagosan, hanem változó mértékben és összetételben épülnek a megszerzett tudásra, fejlődnek a tanulási-tanítási folyamatban.

1. A tanulás kompetenciái
2. **A kommunikációs kompetenciák** (anyanyelvi és idegen nyelvi)
3. A digitális kompetenciák
4. A matematikai, gondolkodási kompetenciák
5. A személyes és társas kapcsolati kompetenciák
6. A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái
7. Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák”

Ezek közül a kompetenciák közül a 2. feleltethető meg a *Képességfejlesztés magyar nyelvből* tantárgynak.

A középiskolai nevelési-oktatási szakaszban a magyartanítás öt elemből álló célrendszere (kompetenciafejlesztés, műveltségközvetítés, személyiségfejlesztés, morális és érzelmi nevelés) változatlanul jelen van. A tanulók felkészültsége, érettsége alapján a megelőző nevelési-oktatási szakaszhoz képest meghatározóbbá válik a műveltségközvetítés, az anyanyelvi és az irodalmi ismeretek átadása. Azonban a műveltségátadás és a kompetenciafejlesztés egymást erősítő tevékenységek, a műveltségátadással egy időben a tanulói kompetenciákat továbbra is fejleszteni kell. Ismeretek, műveltség, képességek, készségek együttese révén válnak a diákok önállóan gondolkodó emberekké, akik a képzés befejezése után be tudnak illeszkedni a munka világába vagy felsőfokú intézményben folytatják tanulmányaikat. Olvasó, a kultúrára nyitott emberekké válnak, képesek lesznek felelős döntéseket hozni.

A magyar nyelv és irodalom általános célrendszerébe középfokon két gyakorlati feladat illeszkedik. Az egyik az érettségire történő felkészülés, ami a középiskola utolsó két évében kiemelt hangsúlyt kap, ezért ebben a szakaszban a Nat-on kívül az érettségi vizsgakövetelmény is fontos szabályozó dokumentum. A másik fontos feladat a munka világához és az önálló felnőtt élethez kapcsolódó anyanyelvi kompetenciák fejlesztése, különös tekintettel a szövegalkotási, szövegértési képességekre.

Az anyanyelvi kompetenciák fejlesztése érdekében a nyelvtani szabályok megismertetése helyett a tanuló kreatív játékos, alkotó jellegű vagy kísérletező feladatokkal, változatos munkaformákban tapasztalja meg a nyelv összefüggéseit, működését.

A különböző tanulási stratégiák megismerésével és kialakításával kialakítható a tanulóknál a tanulási motiváció. Segíthetnek a figyelem fenntartásában, és hasznos tanácsokat kaphatnak a teendők fontossági sorrendbe rendezéséhez.

A szövegszerkesztés fejlesztése elengedhetetlen feladat, hiszen szükség van rá az alkalmazható tudás megszerzésében. Rövid szövegek megértésétől kiindulva, különböző olvasás típusok gyakoroltatásával egészen az összetett, nehezebb szövegek megértéséig jutnak el a 12. évfolyam végére. A játékos és kreatív feladatsorok lehetőséget adnak a szövegértés egyes részterületeinek fejlesztésére is.

Az anyanyelvi nevelésben kiemelt szerepet kell kapnia a (hallott és olvasott) szövegértés fejlesztésének, hiszen ezek a készségek a tanulási, és ismeretszerzési folyamatnak is nagyon fontos részei. Kísérletek bizonyítják, hogy azok a tanulók, akiknek problémájuk van a szövegértéssel, azok tanulási nehézségekkel is küszködnek. Ugyanakkor a tankönyvekben sokkal nagyobb az olvasott szövegre épülő fejlesztő feladatok száma, mint a hallás utáni szövegértésé, utóbbi módszertana még kidolgozásra vár. Ahhoz, hogy a tanár hatékonyan tudja fejleszteni diákjai hallott szövegértését, egyrészt érdemes meríteni az idegen nyelv oktatás feladattípusaiból, ami hangsúlyt fektet a hallás utáni szövegértésre, másrészt meg kell ismerni a beszédészlelés kognitív folyamatát.

A tantárgyként bevezetett képességfejlesztés további célja, hogy a tanulóknak lehetőségük legyen tanítási óra keretében, tanári irányítással, „komolyan játszva” fejleszteni mind a kommunikációs, mind a kommunikatív kompetenciáikat.

A 12. év végén érettségiző tanulóktól elvárható kompetencia, hogy mindennapi életük során, ill. hivatali teendőik ellátása alkalmával értelmezzék az egyes eljárási folyamatokat, tudják alkalmazni az adott helyzetekben a megfelelő kommunikációs eszközöket. A mondat- és szövegfonetikai eszközök segítségével alkalomhoz illően fejezzék ki mondanivalójukat, beszédtechnikájuk kulturált legyen.

Az anyanyelvi órákon sokfajta drámajátékot is alkalmazhatunk, mivel segítenek feldolgozni a tananyagot (pl. egy olvasmányt, egy szereplő jellemét). A készség- és képességfejlesztő gyakorlatok, fejlesztik a koncentrációt, közösséget teremtenek, ráhangolnak egy témára, bizalmat teremtenek.

A témakörök áttekintő táblázata:

Témakör	Óraszám
Tanulási stratégiák megismerése, kialakítása	6
Beszédképzés, kommunikációs ismeretek, viselkedéskultúra	12
Bevezetés a szövegértés folyamatába	24
Bevezetés a szövegalkotás folyamatába	7
Hallásértés folyamata	4
Drámapedagógia	10
Fennmaradó órakeret (összefoglalás, ismétlés, dolgozat stb.)	5
Éves órakeret:	68

Felhasznált forrás:

[A Kormány 5/2020. \(I. 31.\) Korm. rendelete a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. \(VI. 4.\) Korm. rendelet módosításáról](#); Magyar Közlöny; 2020. évi 17. szám; 2020. január 31.; 290-446. o. (PDF) Letöltés: 2020.06.29.